

Protokoll 1/2023

fört vid Skönhetsrådets delegerade i plan- och bygglovsärenden, naturvårdsärenden samt kulturvårdsärendens sammanträde måndagen den 23 januari 2023 kl. 13:30-14:20, Samuel Owen, Hantverkargatan 3D

Övriga närvarande

Inga Varg Ordförande §§1-2
Leif Bolter
Katarina Borg
Elisabet Jermsten
Desirée Johansson
Anders Johnson Ordf. §3
Måns Lönnroth
Helena Nilsson Lannegren
Catharina Nolin
Knut Weibull
Monica Hector Protokollförare
Susanne Höglin Handläggare
Henrik Nerlund Sekreterare

Paragraf

§§1-3

Sekreterare

Monica Hector

§ 1 Dagordning

Beslut

Beslöts uppta ärenden i ordningen 2, 1.

Erinrades att ordförande I Varg inte deltar i hanteringen av ärendet Centrala Telefonplan, Västberga 1:1 p.g.a. jäv. Rådets ålderman A Johnson fungerar som ordförande under denna punkt.

§ 2 Mynttorget, informationsärende

Sammanfattning av ärendet

Informerade sekreteraren om ett möte som genomförts med Statens fastighetsverk beträffande säkerhetslösningar och eventuella träd vid Mynttorget.

§ 3 Centrala Telefonplan, Västberga 1:1 m.fl., förslag till detaljplan, 2013-05016

Återupptogs för behandling ärende hänskjutet från ordinarie sammanträde 2023.01.16 (§24) angående Centrala Telefonplan, Västberga 1:1 m.fl., förslag till detaljplan, 2013-05016.

SR 2022/304

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet bestämt avstyrka förslag till detaljplan.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Bordlades ärendet för formellt beslut vid nästkommande ordinarie sammanträde.

Erinrades att ordförande I Varg, p.g.a. jäv, inte deltagit i ärendets hantering.

Sammanfattning av ärendet

Planförslaget innebär att sju nya kvarter med högdelar i uppemot 32 våningar uppförs vid Telefonplans tunnelbanestation. Förslaget innehåller en överdäckning av tunnelbanans spår, 1000 nya bostäder, publika lokaler och en förskola. Ett genomförande av planerna innebär att tidigare principer för placering av höga hus frångås, att en starkt avvikande skala introduceras, att stadsrum med mycket låga vistelsevärden med skugga och ogynnsamma vindhastigheter skapas samt att låg förståelse visas gentemot omkringliggande värdefull bebyggelse.

Planerna för Centrala Telefonplan har en lång förhistoria och har tillåtits utgöra en rad ackumulerade misstag trots att det varit uppenbart från början att den föreslagna platsen är olämplig för mycket höga punkthus. Redan 2006 presenterades de första planerna för ett högt hus. Skälet till placeringen var att marken ägdes av förslagsställaren och att denne ville bygga Sveriges högsta hus, inte att platsen utifrån stadens principer var lämplig för hög bebyggelse. Efter att projektet kritiserats av bl.a. Försvarsmakten flyttades det 2016 till den aktuella platsen vid Telefonplans tunnelbanestation. I och med detta arbetades projektet om och istället för att vara ett punkthus om 70 våningar, delades det upp till att bli två på 78 respektive 58 våningar. Rådet remitterades detta förslag i ett tidigt samråd 2017 och avstyrkte bl.a. på grund av att förslaget bröt mot stadens förhållningssätt till höga hus. År 2020 beslutade stadsbyggnadsnämnden att omarbete de båda husen. Föreliggande samrådsförslag är resultatet av detta beslut. Rådet konstaterade att de volymer som föreslogs av en enskild fastighetsutvecklare 2006 har tillåtits styra processen och att planärendet handlat om att omplacera dessa föreslagna kvadratmeter från ett, till två, till numera sju höghus. Dessutom har bebyggelsen spridits ut ytterligare i omkringliggande parkstråk, kallade hus 5, 6 och 7 i förslaget. Eftersom exploateringen kommit att styra processen har alla svar blivit höga hus oavsett vilken stadsbyggnadsfrågan varit. Telefonplan har således fått en alldeles för stor föreslagen bebyggelsevolym före det att stadsplaneprocessen har kunnat utreda vad som är lämpligt på platsen. Denna låsning är orsaken till att ett tredje undermåligt förslag lagts fram. Skönhetsrådet ansåg att det nu är hög tid att släppa denna felaktiga utgångspunkt och istället se platsen och dess förutsättningar för vad de är.

Centrala Telefonplan är en mycket god plats för ny stadsbebyggelse. Runt platsen finns högkvalitativa stadsrum, planerad och naturlig grönska samt folklivsskapande verksamheter. Den tidiga förstaden Midsommarkransen har en småskalig stadsmässighet som kombinerar täthet med gröna, tydligt offentliga stadsrum samtidigt som LM-staden har en stark arkitektonisk form med höga kulturhistoriska värden. I riksintressebeskrivningen

understryks exempelvis värdet av fabriksanläggningens dominans och tornet som landmärke. Tillsammans med platsens centrala läge och goda kollektivtrafikförbindelser skapas utmärkta förutsättningar för en ny stadsdel. Den föreslagna kvartersstrukturen och gatunätet tar i hög grad hand om dessa förutsättningar och kopplar samman omkringliggande områden väl. I en anpassad skala med kvarter uppemot sex våningar skulle detta kunna utgöra en god grund för en kommande stadsbebyggelse. Den attraktiva förstaden, så som den vuxit upp i exempelvis Midsommarkransen och Aspudden, bör vara den modell som den nya bebyggelsen utgår ifrån. Med ett sådant förhållningssätt kan mycket av det som är problematiskt i det aktuella planförslaget avhjälpas, t.ex. ogynnsamma skuggningar och vindhastigheter, för låg grönyta per person och för liten förskolegård. Ett nytt förhållningssätt skulle också medföra att bebyggelsen inte behövde spridas ut ytterligare, som föreslagna husen 5, 6 och 7, samt att LM-stadens värden inte utsattes för en påtaglig skada.

Höga hus i Stockholm bör även fortsättningsvis placeras i enlighet med staden förhållningssätt. Höga hus måste dessutom motiveras utifrån sitt innehåll och ha en sådan dignitet att de kan tillåtas manifesteras sig över annan bebyggelse. Förslaget kan utifrån dessa förutsättningar inte sägas ha stöd i vare sig stadens byggnadsordning från 2020 eller i dess arkitekturpolicy från 2021.

Skönhetsrådet ansåg att planförslaget ska avstyrkas och att ett nytt förslag som inte belastas av exploateringsvolymerna från 2006 ska tas fram. Förslaget gatunät och kvartersstruktur visar på ett gott sätt vad stadsdelen kan bli om rätt förutsättningar ges när det gäller dess volymer och höjder. Stadsbyggnadsnämnden bör omedelbart uppdra åt kontoret att med rätt förutsättningar planera för en stadsdel med goda stadsrum som håller för mer än tillfällig vistelse och som bygger vidare på attraktiviteten i den småskaliga urbanitet som finns i Telefonplans omedelbara närhet.

Handlingar i ärendet

- SR 2022/304-28 Samrådsbrev
- SR 2022/304-39 Planbeskrivning S-Dp
- SR 2022/304-4 Vindstudie
- SR 2022/304-5 Trafikutredning
- SR 2022/304-27 Sol- och skuggstudie
- SR 2022/304-36 Plankarta S-Dp
- SR 2022/304-2 Vibrations- och stomljudsutredning
- SR 2022/304-3 Tjänsteutlåtande, ställningstagande inför samråd
- SR 2022/304-6 Tjänsteutlåtande - Ställningstagande om strukturplan inför plansamråd.
- SR 2022/304-22 Tidigt samråd _ Flyghinderanalys

- SR 2022/304-31 Protokollsutdrag 2021-10-21 § 32
- SR 2022/304-37 Program för allmän platsmark
- SR 2022/304-42 Antikvarisk konsekvensanalys
- SR 2022/304-47 Integrerad barnkonsekvensanalys
- SR 2022/304-7 Tidigt samråd _ Underlag för tidigt samråd
- SR 2022/304-8 Tidigt samråd _ Trafikutredning
- SR 2022/304-9 Tjänsteutlåtande, Redovisning av tidigt plansamråd.
- SR 2022/304-10 Tjänsteutlåtande inför samråd
- SR 2022/304-11 Tidigt samråd _ Strategi för det offentliga rummet
- SR 2022/304-12 Tidigt samråd _ Siktlinjeanalys
- SR 2022/304-13 Tidigt samråd _ Trafikbulerutredning
- SR 2022/304-14 Tidigt samråd _ Solstudier
- SR 2022/304-15 Tidigt samråd _ Solstudier komplement
- SR 2022/304-32 Protokollsutdrag 2021-09-30 § 27
- SR 2022/304-33 Protokollsutdrag 2020-09-24 § 17
- SR 2022/304-34 Protokollsutdrag 2019-01-31 § 9
- SR 2022/304-35 Protokollsutdrag 2016-03-15 § 25
- SR 2022/304-40 Naturvärdesinventering Svarvstolsvägen
- SR 2022/304-41 Naturvärdesinventering Vinrankan 2
- SR 2022/304-43 Dagvattenutredning
- SR 2022/304-16 Tidigt samråd _ Remiss- och samrådsyttranden GDPR
- SR 2022/304-17 Tidigt samråd _ Riskutredning
- SR 2022/304-18 Tidigt samråd _ Samrådsbrev
- SR 2022/304-19 Tidigt samråd _ Ritningar Tellus Towers
- SR 2022/304-20 Tidigt samråd _ Pedestrian level wind study SWE
- SR 2022/304-21 Tidigt samråd _ Kulturmiljö konsekvensbeskrivning
- SR 2022/304-23 Tidigt samråd _ Dagvattenutredning
- SR 2022/304-24 Tidigt samråd _ Hydrogeologi
- SR 2022/304-25 Tidigt samråd _ Gångtrafikflöden
- SR 2022/304-26 Tidigt samråd _ Brandskyddsbeskrivning
- SR 2022/304-29 Tidigt samråd _ Bergteknik
- SR 2022/304-30 Tidigt samråd _ Bebyggelseäthet och tillgång till offentlig friyta
- SR 2022/304-38 Omgivningsbulerutredning
- SR 2022/304-44 Dagvattenutredning kvarter 6 och 7
- SR 2022/304-45 Ekologisk utredning Västbergaskogen
- SR 2022/304-46 Flyghinderanalys
- SR 2022/304-48 Kungörelse om samråd
- SR 2022/304-49 Miljöteknisk markundersökning

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta,Varg	2023-01-25
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2023-01-25
Bengt Anders,Johnson	2023-01-25
Monica Christina,Hector	2023-01-25